
ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

ВИДАТНИЙ УЧЕНИЙ-ЕКСПЕРИМЕНТАТОР У ГАЛУЗІ ҐРУНТОЗНАВСТВА (до 70-річчя з дня народження Д. Г. Тихоненка)

29 жовтня 2007 р. виповнюється 70 років з дня народження і 47 років науково-педагогічної діяльності видатного вченого, педагога та організатора вищої школи Дмитра Григоровича Тихоненка – доктора сільськогосподарських наук, професора, завідувача кафедри ґрунтознавства, проректора з навчальної роботи Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, члена секції Наукової ради з проблем ґрунтознавства Національної академії наук України, академіка Української екологічної академії наук (УЕАН), академіка Міжнародної академії безпеки життєдіяльності (МАНЕБ, м. Санкт-Петербург), лауреата золотої медалі ім. В. В. Докучаєва (1983 р.), заступника генерального секретаря (віце-президента) товариства ґрунтознавців і агрохіміків України.

Тихоненко Д. Г. народився в с. Левківка Ізюмського району Харківської області в сім'ї селянина.

У 1960 р. він закінчив факультет ґрунтознавства і агрохімії Харківського сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва (тепер – Харківський національний аграрний університет) і отримав кваліфікацію ученого агронома ґрунтознавця-агрохіміка. Д. Г. Тихоненко розпочав свою виробничу та наукову діяльність в експедиції з великомасштабного обстеження ґрунтів України старшим техніком-ґрунтознавцем, інженером-ґрунтознавцем, а згодом, на кафедрі ґрунтознавства Харківського СГІ ім. В. В. Докучаєва, пройшов шлях від асистента до професора, завідувача кафедри.

Розвиток ґрунтознавства в значній мірі залежить від особистості вченого, його вміння бути завжди на передньому краї науки, вміти згуртувати науковий колектив, відчувати актуальність тематики досліджень. Дмитро Григорович Тихоненко протягом своєї діяльності цілеспрямовано збагачує свій науковий потенціал, створює та приймає участь в наукових експедиціях, натхненно працює в підготовці та вихованні молодих спеціалістів.

Професор Тихоненко Д. Г. майже 25 років (1972–1996 рр.) працював деканом факультету агрохімії і ґрунтознавства Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва, проректором з навчальної роботи (1996–2007 рр.) – виконував обов'язки ректора у 2007 р. Вихованець Харківської школи ґрунтознавства, засновник еколого-біогеохімічної школи в ґрунтознавстві, виховав двох докторів і 11 кандидатів наук, п'ять докторів філософії для країн дальнього зарубіжжя, понад 30 магістрів. Його перу належить більше 180 наукових праць, 18 підручників і посібників, чотири з яких видані в останні сім років («Ґрунтознавство», «Картографія ґрунтів», «Геологія з основами мінералогії», «Лабораторний практикум з ґрунтознавства») і використовуються в усіх аграрних ВНЗ України; видав більше 20 навчально-методичних розробок, три навчальних фільми, один з яких «Почва – зеркало ландшафта» посів II місце серед аналогів аграрних ВНЗ СРСР (м. Свердловськ, 1973 р.). Професор Тихоненко Д. Г. – автор і співавтор навчального плану зі спеціальності «Агрохімія і ґрунтознавство» та державних стандартів до нього (ОКХ, ОПП бакалаврів, спеціалістів і магістрів), головний редактор фахового видання ВАК України, серія «Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісівництво». Довгий час працював головою, заступником голови спецради (тепер – член ради) із захисту докторських дисертацій з ґрунтознавства. Працював експертом у ВАК при Кабінеті Міністрів СРСР (1986–1991 рр.), був членом Центрального правління ґрунтознавців СРСР, також входив до складу навчально-

методичного центру аграрної освіти при Московській (Тимірязевській) СГА і Московському державному університеті ім. М. В. Ломоносова з ґрунтознавства.

Дмитро Григорович – автор еколого-біогеохімічної класифікації ґрунтів України, співавтор номенклатурного списку ґрунтів держави як основи для економічної грошової й іншої оцінки землі, її бонітування в ході земельно-кадастрових і землевпорядних робіт. Ним уперше в Україні розроблена палеогеографічна схема еволюції ландшафту й ґрунтів, як їх дзеркала, території Полісся і Лісостепу України протягом голоцену четвертинного періоду кайнозою. Обґрунтував сільсько- і лісгосподарську типологію земель арен південного заходу Російської рівнини.

Він одним з перших в ґрунтознавстві ввів поняття і сутність «глеєвого процесу ґрунтоутворення» (1967, 1969, 1974 рр.), розробив класифікацію оглеєних ґрунтів і їх раціонального використання на цій основі, показав гідрогенну (а не ілювіальну) природу залізистих утворень: псевдофібрів, ортзандів легких ґрунтів Полісся і Лісостепу України.

Професор Тихоненко Д. Г. – видатний дослідник, якого добре знають в країнах СНД та в далекому зарубіжжі, провідний науковець, педагог, методист з ґрунтознавства серед аграрних ВНЗ України. Він один з кращих знавців природи і ґрунтів України. Його нагороджено «Знаком пошани», трьома почесними грамотами Мінагрополітики України, Грамотою Верховної Ради України; він стипендіат Харківської обласної державної адміністрації для видатних учених ім. О. Н. Соколовського.

Дмитро Григорович на рідкість добра і порядна людина, у розквіті сил і енергії зустрічає свій ювілей. Бажаємо йому довголіття і наснаги в роботі!

*Товариство ґрунтознавців
і агрохіміків України*

*Ректорат Харківського національного
аграрного університету ім. В. В. Докучаєва*

*Факультет агрохімії і ґрунтознавства
Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва*

*Кафедра ґрунтознавства
Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва*

*Редколегія міжнародного наукового
журналу «Ґрунтознавство»*